

Сучасні філологічні концепції
2-й курс магістратури, 3 семестр (денна та заочна форми навчання)

Загальна кількість годин: 120

Лектор: проф. Ребрій О.В., проф. Морозова О.І., проф. Черкашина Т.Ю.

Вид дисципліни: обов'язкова

Кількість кредитів: 4

Попередні умови для вивчення: ступінь бакалавра філології

Мета викладання навчальної дисципліни – формування фундаментальних уявлень про аналіз тексту з позицій сучасних мовознавчих, перекладознавчих, літературознавчих підходів; комплексний лінгвістичний, перекладознавчий, літературознавчий аналіз текстів.

Основні завдання вивчення дисципліни – ознайомити студентів з основними лінгвістичними, перекладознавчими, літературознавчими концепціями; навчити аналізувати текст з позицій різних філологічних концепцій.

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацювати фахову літературу іноземною мовою;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення як стандартних, так і інноваційних завдань у практичних ситуаціях;
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

- Здатність вільно орієнтуватися в сучасних напрямках і школах мовознавства, літературознавства і перекладознавства;
- Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;
- Здатність демонструвати знання з теорії та історії мов і літератур, що вивчаються, та перекладу;
- Здатність до критичного осмислення історичних надбань, новітніх досягнень та перспектив розвитку філологічної науки;
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології,

презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

- Усвідомлення сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

Зміст:

Тема 1. Сучасні перекладознавчі теорії

Тема 2. Сучасні літературознавчі теорії

Тема 3. Сучасні мовознавчі теорії

Програмні результати навчання:

- Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, перекладознавстві і літературознавстві;

- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства, мовознавства та перекладознавства;

- Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;

- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;

- Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

Структура: денна форма навчання: лекції – 26 год., практичні – 6 год., самостійна робота – 88 год.; заочна форма навчання: лекції – 6 год., практичні – 4 год., самостійна робота – 110 год.

Форма організації контролю: дворівнева шкала оцінювання

Мова викладання: англійська / українська

Навчально-методичне забезпечення:

З мовознавства

1. Воробйова О. П. Смак «Шоколаду»: інтермедіальність й емоційний резонанс. *Вісник КНЛУ. Серія «Філологія»*. 2012. Т. 15. № 1. С. 5–11.

2. Колегаєва І. М. Поліmodalність відчуттів у дзеркалі полікодовості тексту, або ще раз про антропоцентризм у лінгвістиці. *Записки з романо-германської філології*. 2015. Вип. 2. С. 105–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2015_2_16
3. Макарук Л. Л. Мультиmodalність та полікодовість у сучасних лінгвістичних студіях: школи, постаті, підходи. *Актуальні питання іноземної філології*. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. № 9. С. 133–142.
4. Маріна О. С. Інтердискурсивність у конструюванні парадоксальності в сучасному англomовному поетичному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна. 2017. Вип. 64, ч. 2. С. 20–25.
5. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі: монографія. Харків: Константа, 2006. 300 с.
6. Сподарик О. Функційний аналіз параграфемного коду полікодового художнього прозового тексту. *Науковий Вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 3. С. 281–287.
7. Шамаєва Ю. Ю. Мультиmodalність концептів базових емоцій в англomовному фентезійному дискурсі А. Сапковського «Відьмак». *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2020. Вип. 92. С. 59–65.
8. Morozova O. Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS Language yesterday, today, tomorrow*. 2017. Vol. II. No 2. P. 250–283.
9. Morozova O. I. Transparency across semiotic modes: An ecological stance. *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*. 2017. P. 49–68.
10. Torop P. The textual issues of meaning-making in theatre and film: a semiotic introduction. *Cognition, communication, discourse*. 2019. No. 19. P. 20–28. DOI: 10.26565/2218-2926-2019-19-02
11. Миславський В. Кінословник. Терміни. Визначення. Жаргонізми. 2007. 328 с.

З перекладознавства

1. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. За ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с.
2. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 3 : за ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2021. 312 с.
3. Енциклопедія перекладознавства. За ред. О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Том 2. Вінниця : Нова книга, 2020. 276 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Юніверс, 2003. 275 с.
5. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
6. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с.

7. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ : Факт – Наш час, 2006. 344 с.
8. Bassnett S. *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation*. Clevedon : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
9. Lefevere A. *Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame*. London, New York : Routledge, 1992. 176 p.
10. Newmark P. *A Textbook of Translation*. London, New York : Prentice-Hall, 1988. 292 p.
11. Seleskovitch D., Lederer M. *Interpreter pour traduire*. Paris : Didier Erudition, 1993. 311 p.
12. *The Translation Studies Reader*. [ed. by L. Venuti]. London, New York : Routledge, 2000. 524 p.
13. Venuti L. *The Translator's Invisibility. A history of Translation*. London, New York : Routledge, 2004. 353 p.

З літературознавства

1. Астрахан Н. І. Буття літературного твору: аналітичне та інтерпретаційне моделювання. Київ: Академвидав, 2014. 429 с.
  1. Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство та культурологія; [пер. з англ. О. Погинайко]. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
  2. Блум Г. Західний канон: Книги на тлі епох. Київ, 2007. 720 с.
  3. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика. Київ : Київський університет, 2010. 180 с.
  4. Висоцька Н. О. Єдність множинного: американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.
  5. Жангожа Р. Мультикультуралізм: pro et contra. Київ, 2016. 208 с.
  6. Корвін-Петровська Д. Проблеми поетики прозового опису; пер. з польск. З. Рибчинська. Львів : Літопис, 2009. 208 с.
  7. Література. Теорія. Методологія / Д. Уліцька; [пер. з польськ. Яковенка С.]. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 543 с.
- Літературознавча енциклопедія: [у 2 т.] / [авт.